Diarienummer: KS-2026/649
Handläggare: Lina Berglund, kommunjurist
Siobhán Górny, kommunsekreterare

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Ersättning till förtroendevalda och tillträdande förtroendevalda för utbildning

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige beslutar att de av fullmäktige valda förtroendevalda som ännu inte påbörjat sina uppdrag får ersättning enligt gällande ersättningsreglemente för deltagande i kommunens introduktionsutbildning för förtroendevalda 2026.
2. Samtliga förtroendevalda som bjuds in till de av kommunen anordnade introduktionsutbildningarna under hösten 2026 samt våren 2027 får ersättning enligt gällande ersättningsreglemente.

Sammanfattning av ärendet

Knivsta kommun anordnar efter allmänna val introduktionsutbildningar för de förtroendevalda. För att dessa ska kunna få ersättning för sitt deltagande krävs särskilda beslut.

Ärendets uppkomst och historik

Inför den nya mandatperioden brukar kommunen erbjuda samtliga nya förtroendevalda en introduktionsutbildning. Utbildningen syftar till att ge de förtroendevalda en god grund för sitt uppdrag och öka förståelsen för kommunens organisation, styrning och beslutsprocesser samt de regelverk och förutsättningar som gäller för det politiska arbetet.

Kommunledningen vill för mandatperioden 2027–2030 utöka utbildningarna till en heldag innan årsskiftet och tre halvdagar efter årsskiftet.

Eftersom de nya förtroendevalda i kommunstyrelsen och nämnderna inte formellt har tillträtt innan årsskiftet finns det inga möjligheter enligt gällande ersättningsreglemente att ge ersättning för en utbildning i december. Därför såg förvaltningen att det krävdes ett särskilt beslut i fullmäktige för att medge detta.

Rättslig utredning

Lagstöd

Enligt 4 kap. 16 § Kommunallagen (2017:725) får fullmäktige besluta att förtroendevalda i skälig omfattning ska få arvode för det arbete som är förenat med uppdraget.

Interna styrdokument

Kommunens ersättningsreglemente ERS 2022 innehåller bestämmelser om förutsättningarna för att förtroendevalda ska få ersättning för sammanträden och andra förrättningar.

Enligt ERS 32 § krävs ett beslut av fullmäktige, kommunstyrelsen eller nämnden för att förtroendevalda ska få ersättning för deltagande i det som inte är rena sammanträden (”förrättningen ska vara beslutad av organ enligt 3 kap 1–5 §§ KL”). För att förtroendevalda ska få ersättning (timersättning och/eller ersättning för förlorad arbetsinkomst eller andra kostnader) för en utbildning krävs således ett särskilt beslut.

Enligt ERS 2022 9 § ska ersättning inte utgå till förtroendevalda innan uppdraget börjat. För att frångå detta krävs ett särskilt beslut av kommunfullmäktige.

Enligt reglementet för kommunstyrelsen och nämnderna, 16 §, ansvarar kommunstyrelsen för tillämpning och tolkning av bestämmelserna om arvoden och andra ersättningar till förtroendevalda. Det ger inte kommunstyrelsen rätt att fatta beslut om att ge ersättning till tillträdande förtroendevalda eftersom det inte framgår av ERS 2022 att tillträdande förtroendevalda omfattas av reglementet. Kommunfullmäktige behöver därför fatta beslut om ersättning.

Konsekvensbeskrivningar

Ekonomiska konsekvenser

Kostnaden för arvoden i samband med utbildningen har beräknats utifrån ett antagande om 50 deltagare, vilket utgör en hög uppskattning då det faktiska antalet deltagare i nuläget inte är känt. Utbildningen omfattar totalt 17 timmar och timarvodet uppgår enligt gällande arvodesreglemente till 391 kronor, inklusive sociala avgifter, pensionsavgift och löneskatt uppgår timkostnaden till 543 kronor. Den beräknade kostnaden för timarvoden och sociala avgifter, pensionsavgift och löneskatt uppgår därmed till totalt 461 533 kronor.

Utöver timarvoden kan kostnader tillkomma för förlorad arbetsinkomst samt andra ersättningar som de förtroendevalda har rätt till enligt gällande ersättningsreglemente. Dessa kostnader är inte möjliga att beräkna i förväg, eftersom de är beroende av de enskilda deltagarnas förutsättningar och ersättningsanspråk.

Den totala kostnaden för utbildningen kan därför komma att överstiga den beräknade kostnaden för timarvoden. Den slutliga kostnaden är beroende av det faktiska antalet deltagare och vilka ersättningar som kommer att begäras och beviljas.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Konsekvenser om beslutet inte tas

Om kommunfullmäktige väljer att inte medge att tillträdande förtroendevalda får ersättning kan de som tidigare nämnts inte få detta, enligt gällande ersättningsreglemente.

Samlad bedömning

Utbildningarna planeras att genomföras med start i december. De förtroendevalda som väljs till kommunstyrelsen och nämnderna inför nästa mandatperiod tillträder sina uppdrag den 1 januari 2027. De förtroendevalda kan anses omfattas av kommunallagens bestämmelser för förtroendevalda redan från det att valet har genomförts och protokollet har justerats, men ERS 2022 stadgar uttryckligen i 9 § att ersättning endast kan utgå när de förtroendevaldas uppdrag formellt börjat. För att kunna ge tillträdande förtroendevalda ersättning krävs alltså ett särskilt beslut av fullmäktige. Det innebär att utbildningsinsatserna kan riktas till de förtroendevalda inför den kommande mandatperioden redan från december samt att fullmäktige kan besluta om att ersättning för utbildningarna ska utgå.

Eftersom ERS 2022 kräver att ett organ enligt kommunallagen (KL) 3 kap 1-5 § tar beslut om att ersättning ska utgå för allt som inte är ett sammanträde. Därför krävs det också ett särskilt beslut för att ersättning ska utgå för en utbildning överhuvudtaget. Det är ändamålsenligt att låta fullmäktige ta beslut för kommunfullmäktige och alla nämnder samt andra inbjudna förtroendevalda på en gång.

Förtroendevalda brukar få ersättning för utbildningar som anordnas av kommunen. Beslutet är alltså i enlighet med gällande praxis i kommunen.

Underlag för beslut och beslutsexpediering

Underlag för beslut

Tjänsteutlåtande 2025-10-14

Beslutet skickas till

Akten

Åsa Franzén
Chef för kommunledningskontoret

Barnchecklista inför beslut

Alla under 18 år är att betrakta som barn.

1. Påverkar beslutet barn?

Ja ☐ Nej ☒

Beslutet är administrativt och har ingen direkt betydelse för barn.

2. Hur har barns bästa beaktats?

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja ☐

Nej ☐

Inte aktuellt. Beslutet rör inte en övergripande flerårig plan eller ett flerårigt styrdokument. ☒